

A Szépművészeti Múzeum Egyiptomi állandó kiállítása

Ezüstnet Egyesület

2019. január 25.

Az év első múzeumlátogatása a közelmúltban újra megnyitott Szépművészeti Múzeumba vezetett.

A jól sikerült programon 24 egyesületi tag vett részt, akik **Peitli Csilla** tárlatvezető magával ragadó előadását érdeklődő kérdésekkel kísérték.

Az Egyiptomi állandó kiállítást áthelyezték, kiegészítették és új koncepció mentén építették újjá. (a kurátor: Dr. Lipay Éva)

A szemléletváltás tagadhatatlanul azt a célt szolgálja, hogy a látogatók minél teljesebb képet kapjanak egy ókori kultúra jellegzetes vonásairól.

A kiállítás tematikája: ISTENEK (kék terem), EMBEREK (zöld terem), HALOTTAK (vörös terem), a látogató szabadon sétálhat a termek között. A termek közötti könnyű átjárhatóság remekül tükrözi a kiállítás rendezőinek azon szándékát, hogy érzékeltessék a három szféra, az istenek, az emberek és a halottak világa közötti szoros kapcsolatot és folyamatos kommunikációt, ami az ókori egyiptomiak világszemléletében és vallásgyakorlatában is lépten-nyomon tetten érhető.

Az istenekről szóló általános leírás feltűnő helyen, a Ptolemaiosz-kori templomból származó sarunai reliefek mellett helyezkedik el, célszerű tömörséggel foglalja össze, hogyan fogták fel az egyiptomiak az isteni természetet, hogyan csoportosították isteneiket és milyen módon kommunikáltak velük, kiemelve a templom és az áldozat szerepét. A terem kiemelt témáit itt is meghatározta a gyűjtemény összetétele, ennek megfelelően a rituális eszközök, a sólyomalakú istenek, és az Ozirisz-kultusz kap bővebb kifejtést és tárgyi megjelenítést.

A Noferhaut-sztélé impozáns kiállítása, értelmezése mellett egy érdekes, tetszetős megoldást emelhető ki ebben a teremben: a 9 fülkét tartalmazó hosszanti fülkesort, amelyben az egy-egy isten jellegzetes megjelenési formáját bemutató kisplasztikákat helyezték el. Ez a megoldás egyrészt eredeti módon hívja életre az istenszobrokat tartalmazó egyiptomi szentélyfülkék, naoszok világát, másrésztől rászorítja a látogatót, hogy közelről vizsgálja meg a műtárgyakat, mivel azok igazán jól csak frontálisan, egészen közel lépve láthatók.

Az egyiptomiak különböző istenekkel – Hórusz (harci művészet istene, sólyomfejjel és embertesttel ábrázolták), Ámon (legrégebbi isten, kettőstoll, vagy kosként ábrázolták emberi testen), Ámon-Ré, Aton (új napisten, napkorong ábrázolás) – azonosították a fáraót, akit természetfölötti hatalom birtokosának, mindentudónak, isten akarata megtestesítőjének tartották.

A fáraó birtokolta egész Egyiptomot, övé volt a föld, az állatok, az öntözőcsatornák, a kőbányák, az adókból befolyt jövedelem, a kereskedelem joga, minden a fáraóé, legyen az ember által előállított, vagy a természet által adta dolog. FÁRAÓ az első az emberek között, akit a Napisten uralkodói jogokkal ruházott fel, istenek gyermekeként született, korlátlan hatalommal bírt, feladata Egyiptom kormányzása volt. A hadsereg legfőbb vezetője a fáraó volt. Háborúk, vallási szertartások alkalmával a fáraó bőrből készült, kékre festett fejdísz viselt, amelyet a Napot jelképező arany vagy bronzkorong ékesített. A fejdíszben lévő, áspiskígyót ábrázoló díszről (ureuszkígyó) azt tartották, hogy háború idején megvédi a fáraót, képes az ellenségre lángot szórni, elpusztítani. A birodalom egésze fölötti egyesített isteni hatalom jelképei: a kettős korona, a pásztorbot (heqat), a korbács (nehaha).

Az emberek világa részben a tárlatvezető elmesélte az egyiptomi írás megfejtését szolgáló rosette-i kő (British Múzeumban látható) megtalálását, beszélt a megfejtő személyéről is. Eredeti megoldás a jobb oldali teremfalra festett Egyiptom-térkép a padlóra is „lefolyó” Nílussal, amely egyrészt alapvető földrajzi információkat vezet be, másrészt figyelmünket a zöld terem felé tereli, az emberek világába irányít. A terem középső tengelyében a gyűjtemény olyan fontos és kiemelkedő darabjai kaptak helyet, mint: Sesonk trónörökös naofor szobra, vagy a híres újbirodalmi mészáros férfi fej.

A halottak termében a temetkezési szokásokat, a túlvilág-elképzeléseket, a mumifikálás 70 napos módszerét ismertette a tárlatvezető. A múmia szó perzsa eredetű, melynek jelentése bitumen vagy szurok. Az egyiptomiak azt hitték, hogy aki meghalt, annak lelke távozott el, de a túlvilágon tovább él.

Halottjaikat hajón szállították a temetkezési helyre, ezzel a túlvilág felé vezető utat jelképezték. A szegények a sivatag homokjába temették halottjaikat, a forró homokban a test összeszáradt, ha vadállatok nem túrták fel a sírhelyet, megmaradt. A mumifikálás ceremóniája csak a fáraóknak, a fáraót szolgáló gazdag papoknak, állami tisztségviselőknek járt. Először a balzsamozók, Anubisz papjai kezébe került a holttest. A balzsamozás folyamatát egy Anubisz álarcot viselő pap kísérte figyelemmel. A halott belső szerveit eltávolították, kanópuszedénybe tették, amit a halott mellé helyeztek el a sírkamrában. A kitisztított testet nátrium-sóval konzerválták, fenyőgyantát öntöttek a testbe, használtak kámfor-olajat, mirhát, boróka-olajat, méhviaszt, balzsamfát is. A balzsamozók feladata volt az élethű test megformázása, hibák kijavítása, hiányzó testrészek pótlása. Vászonnal, fűrészporral, falécekkel mutatósra formálták a testet,

több réteg vászoncsíkot tekertek rá, a rétegek közé védő amuletteket helyeztek el. A skarabeuszt ábrázoló amulett a halál utáni újjáéledésre felügyelt.

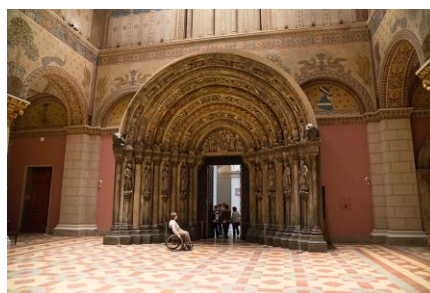
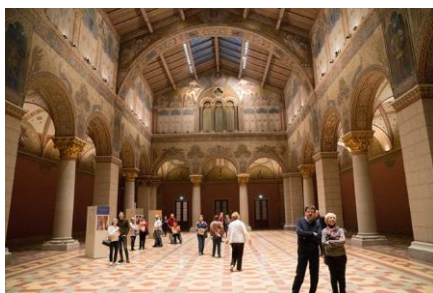
Az új Egyiptomi kiállítás külső megjelenése, pazar látványa nemzetközi színvonalú, csak felsőfokú jelzőkkel írható le. Az ókori egyiptomi kultúrára vonatkozó háttértudást és ismereteket összegző szövegek, tematikus leírások rendkívül informatívak, tömör megfogalmazásuk ellenére is jól követhetők. A sok szöveges információ megértése és a tárgyak vizuális befogadása közötti kapcsolatteremtés igen nagy koncentrációt igényel a látogatótól, így fontos szerep hárul a tárlatvezetésre.

A kiállítás megtekintésekor igénybe vehetők a legújabb technikai eszközök: audio guide (több (7) nyelven, gyermekek számára készült változatban is), okostelefonra ingyenesen letölthető alkalmazás segíti az eligazodást.

Látogatásunkat gazdagította a világ legnagyobb méretű múzeumi interaktív videófalának (Magic Wall) a megtekintése, amit a Magyar Kultúra Napján mutattak be a múzeum Márvány Csarnokában. A 15 m hosszú, 21 LCD kijelzőből álló, látványos animációkat bemutató érintőképernyős fal csaknem 300 műtárgy adatait tartalmazza, segíti azok megismerését a legmodernebb technika segítségével, okos telefonra letölthető QR kóddal. Kipróbáltuk, hasznos, egyben szórakoztató is.

Természetesen megcsodáltuk a felújított Reneszánsz és Román Csarnokot is.

Lejegyezte: Győrfiné Dr. Buzási Anna

Támogatóink:

Nemzeti
Együttműködési
Alap

